

Obsah

I Obsah	3	Velkorodina TNFR a ich ligandy	81
1 Zápal – reakcia organizmu na poškodenie	15	Regulácia apoptózy	84
1.1 Definícia zápalu	15	Časovanie apoptózy	86
Odpoveď na poškodenie	16	2 Buněčné signální cesty	87
Poškodenie buniek	16	2.1 Receptory plazmatické membrány	87
Fázy zápalu	18	Receptory-převaděče	87
1.2 Exsudácia a opuch	19	Receptory-přenašeče	88
Tekutý exsudát	19	Iontové kanály	88
Bunkový exsudát	21	2.2 G-proteiny	89
1.3 Bunky zúčastňujúce sa zápalu	21	Trimerní G-proteiny	89
Neutrofilý, ústredné bunky akútneho zápalu	21	Monomerní G-proteiny	90
Makrofágy a monocyty	30	2.3 Receptorové a nereceptorové proteinkinázy	91
Eozinofily	35	Receptorové proteintyrosinkinázy – funkce vnitřní domény	91
Žírne bunky a bazofily	36	Receptorové proteinserin/treoninkinázy – signální cesta receptoru TGFR	92
T-lymfocyty	38	Nereceptorové proteinkinázy	93
Endotelové bunky ciev	41	Fosfatázy	94
Trombocyty	42	2.4 Signální cesty sekundárních posílů	95
1.4 Mediátory zápalu	44	cAMP a signální cesta PKA	95
Histamín a serotonin	46	cGMP, guanylátcyklázy a signální dráha proteinkinázy G	95
Lipidové mediátory	46	Deriváty fosfolipidů a fosfatidylinositol-3'-kináza (PI3K)	96
Produkty komplementového systému	48	2.5 Signální cesta MAPK	99
Hemokoagulačný systém	51	Ras a Rac	99
Fibrinolýza	53	Větev ERK/MAPK	99
Kininový systém	53	Větev JNK/SAPK a p38/MAPK	100
Cytokíny zúčastňujúce sa zápalových odpovedí	54	2.6 Geny brzké rané fáze	101
Chemotaktické faktory	59	2.7 Signální cesty buněčné proliferace	101
1.5 Akútny zápal – bunkové a molekulové interakcie	60	2.8 Interakce signálních cest	102
Adhezívne molekuly	60	2.9 Signální cesty buněčných adhezních spojů	103
Transendotelová migrácia	61	Adhezni spoje a průnik leukocytů endotelem	104
1.6 Chronický zápal	64	Bezprostřední mezibuněčné kontakty	104
1.7 Systémové reakcie spojené so zápalom	68	Kadherinová homotypická spojení	104
Proteíny akútnej fázy	68	Význam adhezních spojů v morfogenezi – morfogenetické signální cesty	104
Horúčka	71	2.10 Responzivní elementy a homeoboxy	106
Patogenéza horúčky	73	2.11 Responzivní elementy a receptory lipidových a steroidních molekul	107
Pribeh horúčky a sprievodné symptómy	75	2.12 Lipoproteinové receptory – příklad účasti endocytotických dějů v buněčné signalizaci	108
Horúčka z klinického pohľadu	76	LDL receptory	109
1.8 Apoptóza – molekulové mechanizmy pri odstraňovaní buniek bez zápalovej reakcie	77	HDL receptory	110
Odstraňovanie buniek apoptózou	78		
Rozhodnutie bunky zomrieť a signály, ktoré k tomu vedú	79		
Poškodenie buniek indukujúce apoptózu	79		
Zvýšenie mitochondriovej permeability	80		
Preplnenie bunky kalcium	81		
1.9 Apoptóza iniciovaná extracelulárnymi signálmi	81		

3 Etiopatogenetické mechanizmy s účasťou imunitného systému	112	Diabetes mellitus	196
3.1 Imunitný systém ako informačná, integrujúca a kooperujúca sústava organizmu	112	Angiogeneza	197
Vlastnosti imunitného systému	112	Tvorba voľných kyslíkových radikálů	198
Bunky a orgány imunitného systému	113	Extracelulárna matrix	199
Výkonné a regulačné molekuly imunitného systému	116	Endoteliálna dysfunkcia	200
Mechanizmy prirodzenej a získanej imunity	123	Ateroskleróza	200
Tvorba protilátok	125	Aterosklerotická remodelácia cievnej steny	201
Prezentácia antigénov pri navodení špecifickej imunitnej odpovede	128	Kardiovaskulárna remodelácia	201
3.2 Imunodeficiencie	132	Srdeční selhání	203
Primárne imunodeficiencie	133	Trombofilie	203
Sekundárne imunodeficiencie	144	Autoimunitné choroby	204
3.3 Stav imunitnej precitlivenosti (hypersenzitívne reakcie)	149	Neurodegeneratívne nemoci	204
Včasná (alergická) precitlivenosť	150	Malignity	205
Cytotoxická precitlivenosť	151		
Imunokomplexová precitlivenosť	153	5 Významné bunkové a molekulové etiopatogenetické mechanizmy	206
Precitlivenosť oneskoreného typu	155	5.1 Malígna transformácia buniek	206
Autoimunitné choroby	157	Zmeny v genetickej informácii bunky zodpovedné za malígnu transformáciu	206
4 Princípy molekulovej patogenézy a genetiky	164	Bunkový cyklus a oprava zmien genetickej informácie	207
4.1 Východiská molekulovej biológie a molekulovej genetiky	164	Karcinogenéza ako viacstupňový a multifaktoriálny proces	209
Základné poznatky o stavbe a funkcii genómu	164	Nezávislosť nádorových buniek od signálov stimulujúcich rast	210
Väzba a rekombinácia génov	168	Refraktérnosť na signály inhibujúce rast	214
Dedičnosť monogénne podmienených patologických stavov	169	Únik nádorových buniek pred apoptózou	215
Mutácie	171	Angiogenéza nádorových buniek	216
Génové mutácie	172	Invazívny a metastatický potenciál	216
Reparačné mechanizmy DNA	173	5.2 Endogénne a exogénne vplyvy na zmeny v genetickej informácii bunky	217
Diagnostika mutácií metódami DNA analýzy	173	5.3 Charakteristiky a následky malígnych nádorov	220
4.2 Základy onkogenetiky	178	Nádorová choroba	221
Bunkové protoonkogény	178	Imunitný systém a malígne ochorenia	222
Aktivácia protoonkogénov	178	5.4 Apoptóza a jej etiopatogenetický význam	223
Tumor-supresorové gény	179	Nekróza	224
Zhrnutie	180	Apoptóza	224
4.3 Najčastejšie monogénne podmienené patologické stavy	181	Apoptóza – účasť v patogeneze chorôb	231
Cystická fibróza	181	5.5 Cytoskeleton	232
Duchenneova a Beckerova svalová dystrofia	181	Dynamická štruktúra cytoskeletonu	233
Spinálne muskulárne atrofie	183	Hybné proteíny – molekulové stroje	234
Dedičné ochorenia zapríčinené nestabilným počtom trinukleotidových repetitívnych sekvencií	183	Cytoskeleton a bunková adhézia	234
Dedičné formy malígnych ochorení	186	5.6 Kalcium – zmeny koncentrácie	235
Niektoré ďalšie oblasti aplikácií metód molekulovej genetiky v medicíne	191	5.7 Magnézium – zmeny koncentrácie	242
4.4 Génové mechanizmy multifaktoriálnych nemocí	192	5.8 Fosfor – zmeny koncentrácie	246
Molekulárne biologická a proteomická metodologie	193	6 Poruchy objemu telových tekutín, elektrolytov a acidobázickej rovnováhy	250
Genetické studie	194	6.1 Transmembránové vodné kanály – aquaporíny (AQPs)	250
4.5 Génové mechanizmy vybraných patofyziologických stavů a nemocí	195	Patofyziológia aquaporínov	252
Obezita	196	6.2 Prehľad homeostázy telovej tekutiny	254
Inzulínová rezistencia	196	Distribúcia a zloženie telovej vody	254
		Charakteristika hlavných oddielov telových tekutín	256
		Osmolalita	257

Pohyb tekutiny medzi kompartmentmi	257	Bunčné reakce na hypoxii jejichž podstatou je změna genové exprese	327
Tonicita telovej tekutiny a koncentrácia sodíka v plazme	260	Poruchy transportu kyslíku mezi atmosférou a mikrocirkulací	328
Spracovanie telových tekutín obličkami	260	Patofyziologické základy terapie hypoxických stavů	329
Elektrolytová, neelektrolytová voda a jej bilancia	261	Kyslíkové radikály a „oxidatívni stress“	330
Kontrola objemu telovej tekutiny	261		
6.3 Poruchy homeostázy telovej tekutiny	262	8 Modely zdraví a nemoci	331
Vodné hospodárstvo a jeho poruchy	262	8.1 Zdraví a nemoc	331
Osmoregulácia	264	8.2 Rozpoznávání zdraví a nemoci (nozologických jednotek)	334
Deficit vody	266	8.3 Alternativní model zdraví a nemoci	339
Nadbytok vody	268	8.4 Patologie vznikající uvnitř homogenního sou- boru. Odstupňovaný model zdraví a nemoci	343
6.4 Elektrolytové hospodárstvo a jeho poruchy	271	8.5 Interakce faktorů, evoluční omezení, multiva- riační norma	346
Sodík	271		
Draslík	279	9 Bolesť	349
Chloridy	285	9.1 Definícia a klasifikácia bolesti	349
6.5 Molekulové základy porúch renálneho tubulár- neho transportu	287	Definícia bolesti	349
Syndróm Barttera a Gitelmana	287	Klasifikácia bolesti	349
Liddleov syndróm	289	9.2 Nocicepcia a bolesť	352
Autozómový nefrogénny diabetes insipidus (NDI)	290	Nocicepcia a nocisenzory	353
6.6 Poruchy acidobázickej rovnováhy	292	Aktivácia nocisenzorov	354
Regulačné mechanizmy stability pH vnútorného prostredia	292	9.3 Aferentné nervové vlákna	355
Základné pojmy a klasifikácia porúch acidobá- zickej rovnováhy (ABR)	294	Neurotransmitery primárnych aferentných ner- vových vlákien	356
Kompenzácia porúch acidobázickej rovnováhy	294	Vzostupné dráhy pre nociceptívne informácie do mozgu	357
Vplyv pH na funkciu systémov a orgánov	296	NMDA-receptory a centrálna senzitivácia	358
Metabolická acidóza	297	Bolesť pri poškodení nocisenzorických dráh	359
Metabolická alkalóza	298	9.4 Neurofyziologické princípy vzniku bolesti	359
Respiračná acidóza	299	Teórie vysvetľujúce bolesť	359
Respiračná alkalóza	300	Centrálna kontrola bolesti	361
Zmiešané poruchy acidobázickej rovnováhy	300	Regulačné nociceptívne centrá v mieche	361
Základné princípy terapie porúch acidobázickej rovnováhy	301	Supraspinálna a spinálna sieť pri modulácii no- ciceptívnej transmisie	361
		Opiátová analgézia	362
		Bolesť a stres	364
		9.5 Chronická bolesť a patofyziologické východiská liečby bolesti	365
		Chronická bolesť ako zdravotnícky problém	365
7 Poruchy transportu kyslíka a hypoxia	302	10 Molekulové mechanizmy vírusovej infekcie	368
7.1 Biodynamika ventilácie pľúc	302	10.1 Účinky vírusov na hostiteľskú bunku	368
7.2 Biofyzikálne princípy alveolárnej ventilácie	306	10.2 Prienik vírusu do organizmu hostiteľa a jeho ší- renie	372
Mechanismus vzniku nerovnomernej ventilácie alveolárnych jednotiek	306	10.3 Molekulové mechanizmy patogenity vírusov	373
7.3 Respirometrické parametre výmeny plynov v pľúcach	309	Orthomyxoviridae	374
7.4 Vzťah pľúcnej cirkulácie a dýchania	312	Rhabdoviridae	376
7.5 Nedostatočné zásobovanie organizmu kyslíkom	317	Picornaviridae	377
Úloha kyslíka pri získavaní energie	317	Reoviridae	381
Transport kyslíka do organizmu	317	Lentivirinae	384
Patofyziologická charakteristika hypoxií	320	Vírus herpes simplex (Alphaherpesvirinae)	388
Tkanivová hypoxia	321		
Odpovede tkanív na hypoxiu	322		
Prejavy hypoxie	323		
Kyslík vo vysokých nadmorských výškach	324		
Patofyziologické princípy kyslíkovej terapie	325		
7.6 Hypoxie tkání jako patobiologický stav	326		
Reakce buněk na hypoxii	327		

Vírus EB (Gammaherpesvirinae)	393	Neutrofilné leukocyty, aktivácia komplementu a cytokíny	438
Papilomavírusy	397	Úloha surfaktantu pri rozvoji ARDS a zníženie compliance pľúc	439
10.4 Molekulové mechanizmy vírusovej infekcie – brána k pochopeniu etiopatogenézy vážnych porúch a chorôb	399	Následky ARDS	440
11 Dýchací systém	401	11.12 Nádory pľúc a priedušiek	442
11.1 Prívod kyslíka do organizmu	401	Benígne nádory pľúc a priedušiek	442
Oxygenácia	401	Primárne malígne nádory pľúc a priedušiek	443
Hypoxia a hypoxémia	402	Metastatické malígne nádory pľúc	443
Dyspnoe	404	11.13 Choroby bránice, hrudníka, pleury a mediastína	444
11.2 Patofyziológia porúch dýchania a dýchacích orgánov	404	Choroby bránice	444
Ventilácia pľúc a jej poruchy	404	Poruchy stavby hrudníka	444
Distribúcia ventilácie a jej poruchy	408	Choroby pleury	445
Zmeny difúzie	409	Choroby mediastína	446
Zmeny perfúzie	409	12 Krv a krvotvorný systém	448
Výmena dýchacích plynov	409	12.1 Hematopoéza	448
Ventilačno-perfúzne abnormality	410	Vývin krviniek	448
11.3 Pneumónia	411	Biosyntéza hemoglobínu	450
Alveolárne makrofágy a lymfocyty	412	Metabolizmus erytrocytov	450
Zápalová reakcia	412	Absorpcia železa	451
11.4 Pľúcna tuberkulóza	414	12.2 Anémie, zmeny množstva hemoglobínu a erytrocytov	452
11.5 Hypersenzitívna pneumonitída	416	Anémia pri nedostatku železa	454
Pneumónie s eozinofilnou infiltráciou	416	Sideroblastické anémie	455
11.6 Choroby pľúc spôsobené škodlivinami vo vdychovanom vzduchu	417	Megaloblastické anémie	456
11.7 Chronické choroby pľúc s poruchou výmeny dýchacích plynov	418	Hemolytické anémie	458
Chronická bronchitída	418	Vrodené hemolytické poruchy	459
Emfyzém pľúc	419	Získané hemolytické poruchy	460
Bronchiálna astma	420	Hemoglobinopatie	463
Chronická obštrukčná choroba pľúc	423	Normochrómna normocytová anémia	465
Bronchiektázie	424	Anémia pri urémii a pri cirhóze pečene	466
Cystická fibróza	425	Anémia pri endokrinných poruchách	467
11.8 Intersticiálne choroby pľúc	426	Anémia pri chronických zápalových procesoch	467
Idiopatická fibróza pľúc	427	Hypoproliferatívne anémie a myelodysplastické syndrómy	468
Sarkoidóza	428	Erytrocytóza (polyglobúlia)	471
Fibróza pľúc pri systémových chorobách	429	12.3 Hemostáza a hemokoagulácia	472
Intersticiálne choroby pľúc vyvolané inhaláciou prachov	430	12.4 Poruchy primárnej hemostázy	474
Intersticiálne choroby pľúc vyvolané liekmi	430	Poruchy trombocytov	477
11.9 Respiračná insuficiencia	430	Vaskulárne purpury	480
Akútna a chronická respiračná insuficiencia	430	12.5 Poruchy hemokoagulácie	480
Príčiny vzniku alebo zhoršenia respiračnej insuficiencie	431	Krvácavé stavy	483
11.10 Akútne poškodenie pľúc	432	Diseminovaná intravaskulárna koagulácia	485
Celúrne a molekulárne mechanizmy zúčastňujúce sa akútneho poškodenia pľúc	433	Hyperkoagulačný stav (trombófilia)	486
Excesívne poškodenie pľúc	434	12.6 Poruchy produkcie leukocytov	487
Následky poškodenia pľúc	436	Neutropénia	487
11.11 Akútny syndróm respiračnej tiesne (dospelých) – ARDS (Acute/Adult Respiratory Distress Syndrome)	437	Agranulocytóza	489
Patogenéza ARDS	438	Neutrofilia	489
		Ostatné leukocytózy	490
		Leukemoidné reakcie	491
		12.7 Myeloproliferatívne choroby	492
		Chronická myeloická leukémia	492
		Polycythaemia vera	493
		Esenciálna trombocytémia	494

Osteomyelofibróza	494	Zlyhanie periférie pri CHZS a terapeutické ovplyvnenie	537
12.8 Akútna myeloická (myeloblastová) leukémia	495	13.9 Hypertrofia srdca – adaptačný mechanizmus na chronické hemodynamické preťaženie	538
12.9 Nádorové ochorenia lymfocytového pôvodu	497	Tlakové a objemové preťaženie srdca	539
Leukémia a lymfómy z B-buniek	498	Systém renín-angiotenzín-aldosterón ako rozhodujúci humorálny faktor hypertrofického rastu	539
Leukémia a lymfómy z T-buniek	498	Patofyziologický význam hypertrofie a regresie hypertrofie v klinike	540
Chronické leukémie / lymfómy	499	Fyziologická hypertrofia	541
Iné chronické leukémie	499	Hypertrofia a dilatácia srdca	542
Non-Hodgkinove malígne lymfómy	499	13.10 Parakrinná a autokrinná regulácia funkcie ľavej komory	543
„Indolentné“ lymfómy	499	Voľný radikál NO	543
„Agresívne“ lymfómy	499	Endotelíny	546
Akútne leukémie a lymfómy	500	Renín-angiotenzínový systém	546
Lymfoblastové lymfómy z prekursorov T- a B-buniek	500	Natriuretické peptidy	547
12.10 Plazmocytóm a iné paraproteinémie	501	Adenozín	547
13 Kardiovaskulárny systém	504	Klinické implikácie	547
13.1 Funkčná charakteristika štruktúry srdcového svalu	504	13.11 Kardiomyopatie	547
13.2 Metabolizmus srdcovej svalovej bunky	505	Dilatačná kardiomyopatia	547
Tvorba energie	506	Hypertrofická kardiomyopatia	548
Uskladňovanie energie	506	Reštrikčná kardiomyopatia	549
Utilizácia energie	506	Špecifické ochorenia myokardu (sekundárne kardiomyopatie)	550
13.3 Kontrakčno-relaxačný cyklus	506	13.12 Chlopňové chyby srdca	550
13.4 Kontrakčná funkcia myokardu a čerpadlová funkcia srdca	509	Mitrálna stenóza	551
Preload (predzaťaženie)	509	Mitrálna insuficiencia	553
Kontraktilita	509	Aortálna stenóza	554
Afterload (dodatočné zaťaženie)	510	Insuficiencia aorty	555
Frekvencia kontrakcií	511	Chlopňové chyby pravého srdca	556
Synergická činnosť komôr a kontrakčná schopnosť predsiení	511	13.13 Vrodené srdcové chyby	557
Čerpadlová funkcia srdca	511	Vrodené srdcové chyby bez cyanózy s ľavoprávnym skratom	558
13.5 Tlakovoobjemové slučky v Guytonových diagramoch	513	Vrodené srdcové chyby bez cyanózy a bez skratu	560
Systolická a diastolická dysfunkcia srdca	513	Vrodené srdcové chyby s cyanózou a so zvýšeným prietokom cez pľúcne riečisko	561
Vzťah medzi venóznym návratom a srdcovým vývrhom	520	Vrodené srdcové chyby s cyanózou a so zníženým prietokom cez pľúcne riečisko	561
13.6 Patomechanizmus zlyhania srdca	520	Ostatné formy vrodených srdcových chýb	562
Prejavy zlyhania ľavej komory srdca	523	Chirurgicky korigované chyby srdca a veľkých ciev	562
Dušnosť	523	13.14 Infekčná endokarditída	563
Diastolické zlyhanie srdca	528	13.15 Reumatická horúčka	564
Zlyhanie pravého srdca	528	Patogenéza	564
13.7 Patomechanizmus poškodenia kardiomyocytu pri zlyhaní srdca	529	Patologicko-anatomické charakteristiky	565
13.8 Patofyziologické princípy terapie srdcového zlyhania	530	Priebeh ochorenia	565
Zlyhanie srdca ako problém patofyziologický, kardiologický a spoločenský	530	13.16 Nádory srdca a traumatické poškodenie srdca	567
Všeobecné zásady terapie na základe hemodynamických princíпов	531	Patofyziológia poranení srdca a veľkých ciev	568
Prístup k terapii srdcového zlyhania na princípe neurohumorálnej aktivácie	532	13.17 Cievny endotel	569
Beta-blokátory v liečbe CHZS	535	Endotelové vazodilatátory	570
Blokátory AT1-receptorov pre Ang II	536	Endotelové vazokonstriktory	571
Blokáda aldosterónových receptorov	537	Endotelová regulácia funkcie trombocytov a hemostázy	572
		Celulárna adhézia a rast buniek vo vzťahu k endotelu	573

Transport látok a detekcia signálov endotelovými bunkami	574	Fosfolipáza C	650
Účast eikozanoidov na modulácii funkcií endotelu	575	Iné enzýmové systémy	650
Zmeny funkcií endotelu	576	Skratky v enzýmových kaskádach	651
Možnosti ovplyvnenia funkcií endotelu	576	Regulácia protónmi	652
13.18 Patogenéza aterosklerózy	577	Regulácia teplotou	653
Ateroskleróza ako problém artérií	578	Autonómna regulácia iónových prúdov v srdcových bunkách	653
Príčiny vzniku aterosklerózy	580	Hyperpolarizáciou aktivovaný prúd (I_f)	656
Je ateroskleróza infekčná choroba?	588	Prúdy v gap-spojeniach	656
Ateroskleróza ako autoimunitná choroba	588	13.26 Iónové kanály srdca – funkčná regulácia	657
Iné imunitné mechanizmy zúčastňujúce sa na ateroskleróze	589	Účinky fosforylácie	657
Arterioskleróza ako komplikácia transplantácie	591	Účinky Ca^{2+}	659
Ruptúra plakov	592	Vplyv cytoskeletonu a pridružených štruktúr	660
Mechanizmy pôsobiace pri ruptúre nestabilných plakov	592	Mechanické napätie a osmotický tlak	661
13.19 Biofyzikálne princípy krvnej cirkulácie	595	Východiská vedeckého bádania v oblasti iónových kanálov	661
Základné mechanizmy toku krvi v cievnom riečisku	595	13.27 Propagácia v srdcovom svale	661
Biofyzikálne princípy toku krvi v koronárnom riečisku	596	Elektrotonická propagácia	662
Biofyzikálne mechanizmy ovplyvňujúce aterogénezu a stabilitu aterosklerotického plaku	597	Kelvinove rovnice kábla	662
Biofyzikálne a biologické mechanizmy pri ruptúre nestabilných plakov	598	Prúdová nálož a koncepcia prahovej dĺžky	665
13.20 Ischemická choroba srdca	600	Faktory regulujúce propagáciu akčného potenciálu v srdcovom tkanive	666
Koronárny obeh	600	Koncepcia „Bezpečnostného faktora“ propagácie	667
Ischemicko-reperfúzne poškodenie koronárneho riečiska	602	Propagácie v dvojrozmerných objektoch a koncepcia zakrivenia	668
Ischemická choroba srdca	603	Anizotropná propagácia	669
Angina pectoris	606	Propagácia trojrozmerným srdcovým svalom	670
Infarkt myokardu	610	Propagácia v miestach tkanivových prechodov	670
13.21 Akútny infarkt myokardu	611	13.28 AV spojenie v srdci	672
13.22 Patomechanizmus reperfúzneho poškodenia srdca	619	AV spojenie z pohľadu ablácie vodivých dráh	672
Kalciový paradox	619	Dôkazy získané zo štúdií ablácií na normálnom srdci	673
Kyslíkový paradox	622	Nové dôkazy týkajúce sa pomalej dráhy a jej funkčných vlastností	673
Reperfúzia, kyslíkové voľné radikály a kyslíkový paradox	622	Perspektívy štúdií AV spojenia	674
13.23 Elektrické vlastnosti biologických membrán	624	13.29 Patofyziológia bradyarytmií	674
Bioelektrina	624	Anatómia a fyziológia vodivého systému srdca	674
Membránový potenciál	627	Mechanizmy bradyarytmií	675
Excitabilita	630	13.30 Tachyarytmie	682
Akčný potenciál kardiomyocytov	631	Supraventrikulárne tachyarytmie	682
Voltage clamp	635	Komorové tachyarytmie	687
13.24 Iónové kanály	637	Etiológia a elektrofyziológia KT	690
Mechanizmy iónovej priepustnosti	638	Patofyziológia elektrickej činnosti srdca pri KT	692
Iónová selektivita	640	Princípy liečby KT	694
Iónové prúdy v bunkách srdca	641	KT v kontexte špecifických ochorení srdca	695
Vlastnosti iónových prúdov	642	Kardiomyopatie (KMP)	697
Background, pumpový a výmenníkové prúdy	645	Torsade de pointes	697
Prúdy gap spojení	646	Komorový flutter a komorová fibrilácia	698
Molekulárna štruktúra iónových kanálov v srdci	647	13.31 Náhla srdcová smrť	698
13.25 Mechanizmy regulácie iónových kanálov	648	Definícia a základné klinicko-epidemiologické údaje	699
Regulácia iónových kanálov membránovými receptormi enzýmovými systémami	648	Epidemiológia NKS	700
Adenylátcyklázový enzýmový systém	649	Etiológia a patogenéza náhlej kardiálnej smrti	700
		Štruktúrne a funkčné zmeny spojené s NKS	701
		13.32 Elektricky nestabilný myokard	703

Mechanizmus NKS v dôsledku malígnych tachyarytmií	703	Vápnik	771
Elektrofyzologické dôsledky akútnej ischemie	704	13.42 Renín-angiotenzínový a sympatoadrenálny systém v patogeneze hypertenzie	772
Reentry fenomén ako kľúčový mechanizmus vzniku potenciálne letálnych komorových arytmii 704		Renín-angotenzínový systém	772
Non-tachyarytmická patogeneza NKS	705	Sympatoadrenálny systém	774
Parametre rizika NKS	706	13.43 Úloha endotelu v patogeneze hypertenzie	775
13.33 Elektrokardiogram ako marker rizika	706	Regulácia prietoku krvi	775
13.34 Prevencia náhlej kardiálnej smrti	708	Dlhodobá regulácia krvného tlaku	776
13.35 Všeobecný adaptačný syndróm – stres	711	Parakrinný endotelinový systém	776
Adaptácia	712	Hypertenzia a ateroskleróza	777
Stres	713	13.44 Sekundárne hypertenzie	777
Civilizačné ochorenia	715	Renálne hypertenzie	777
13.36 Hemodynamická obranná reakcia	717	Endokrinné hypertenzie	779
Vznik (spustenie) prvej línie hemodynamickej obrannej reakcie	718	Gestačná hypertenzia	782
Účast zápalových mediátorov pri hemodynamickej obrannej reakcii (druhá línia)	728	Koarktácia aorty	783
Remodelácia a hypertrofia kardiovaskulárneho systému pri hemodynamickej obrannej reakcii (tretia línia)	732	13.45 Experimentálne modely hypertenzie	783
13.37 Patologické zmeny krvného tlaku	740	Spontánne hypertenzívny potkan (spontaneously hypertensive rat – SHR)	784
Determinanty krvného tlaku	740	Dahlov na soľ senzitívny potkan	785
Artériový pulz	746	Transgénny potkan s nadmernou expresiou génu Ren2	786
13.38 Systémová artériová hypertenzia	750	Renovaskulárna hypertenzia	786
Normálne a patologické hodnoty artériového krvného tlaku	750	DOCA-soľ hypertenzia	787
Prirodzený priebeh systémovej artériovej hypertenzie	751	NO-deficientná hypertenzia (L-NAME hypertenzia)	787
Hypertenzné poškodenie ciev	751	13.46 Artériová hypotenzia a synkopy	790
Hypertenzná choroba srdca	752	Systémová artériová hypotenzia	790
Hypertenzná choroba obličiek	752	Synkopy	791
Poškodenie mozgu pri systémovej artériovej hypertenzii	753	13.47 Etiopatogeneza šoku	794
13.39 Formálna patogeneza systémovej artériovej hypertenzie	754	Hypovolemický šok	796
Pružníková hypertenzia	754	Distribučný šok	797
Objemová hypertenzia	756	Obštrukčný šok	802
O odporová hypertenzia	757	Kardiogénny šok	803
Obličkové mechanizmy stabilizácie hypertenzie	757	Mechanizmy pri rozvoji šoku	804
Cievne mechanizmy stabilizácie hypertenzie	763	Bunkový problém pri šoku	808
Etiologická klasifikácia systémovej artériovej hypertenzie	764	Poruchy orgánových funkcií a zlyhanie obranných systémov	809
13.40 Primárna hypertenzia	765	Komplikácie vznikajúce v priebehu šoku	810
Hemodynamika pri primárnej hypertenzii	765	13.48 Pľúcna cirkulácia	812
Rizikové faktory primárnej hypertenzie	766	Hlavné funkcie pľúcnej cirkulácie	812
Genetická determinovanosť primárnej hypertenzie 767		Dynamika pľúcnej cirkulácie	815
13.41 Príjem a vylučovanie sodíka a hypertenzia	769	Transkapilárna výmena tekutín a elektrolytov	818
Epidemiologické sledovania	769	Bronchiálna cirkulácia	820
Nízky príjem sodíka	770	13.49 Pľúcny edém	821
Patogeneza hypertenznej reakcie na zvýšený príjem sodíka	770	Rovnováha medzi kapilármi a interstíciom	821
Hormonálne poruchy	770	Hydrostatický pľúcny edém	821
Na ⁺ /H ⁺ -výmenný mechanizmus	771	Pľúcny edém zo zvýšenej permeability	821
Na ⁺ K ⁺ -ATPáza	771	Pľúcny edém pri znížení plazmatického onkotického tlaku	822
		Lymfatický edém pľúc	823
		Pľúcny edém pri znížení intersticiálneho tlaku	823
		Východiská pľúcneho edému	823
		Osobitosti niektorých typov pľúcneho edému	823
		13.50 Pľúcna hypertenzia	825
		Klasifikácia pľúcnej hypertenzie	825

Pľúcna hypertenzia s vysokým prietokom krvi	826	Ischemicko-reperfúzne poškodenie obličiek	890
Pľúcna arteriálna hypertenzia s pľúcnou venóznou hypertenziou	827	Klasifikácia porúch glomerulov	892
Pľúcna hypertenzia ako následok dlhodobej hypoxie	827	14.6 Glomerulové choroby vyvolané imunopatologickými mechanizmami	893
Pľúcna hypertenzia pri chorobách pečene	827	Glomerulopatie s nefritickým obrazom	893
Pľúcna hypertenzia pri kolagenózach cievneho typu	827	Glomerulopatie s nefrotickým syndrómom	895
Tropické choroby a pľúcna arteriálna hypertenzia	828	Glomerulopatie s perzistujúcimi močovými abnormalitami (mezangioproliferatívna glomerulonefritída)	897
Zmeny funkcií organizmu pri pľúcnej hypertenzii	828	Glomerulopatie v spojení so systémovými chorobami	897
Primárna pľúcna hypertenzia	828	14.7 Tubulointerstiálne choroby	898
13.51 Pľúcna embólia	829	Patogenéza tubulointerstiálnych chorôb	899
Akútne pľúcne embólie malým embolom	830	Akútna interstiálna nefritída	899
Masívna pľúcna embólia	830	Chronická interstiálna nefritída	900
Chronická opakovaná pľúcna embólia	830	Toxické nefropatie s obrazom interstiálnej nefritídy	900
13.52 Cor pulmonale	830	14.8 Nefropatie	901
13.53 Cerebrálna cirkulácia	832	Nefropatie pri dysproteinémiách	901
Osobitosti cerebrálnej cirkulácie	832	Hereditárne a chronické nefropatie	902
Cerebrálna ischemia	835	Diabetická nefropatia	903
Intracerebrálne krvácanie	844	14.9 Vaskulárne ochorenia obličiek	903
Subarachnoidálne krvácanie	845	Akútna oklúzia renálnej artérie	904
13.54 Apoptóza pri vzniku a rozvoji kardiovaskulárnych porúch a chorôb	847	Stenóza renálnej artérie	904
13.55 Patofyziológia vaskulítid	852	Arteriálna nefroskleróza	904
13.56 Ochorenia venózneho systému	860	Sklerodermia	904
Kľčové žily	862	Nefropatie pri hemoglobínových odlišnostiach (sickle cell nephropathy)	904
Tromboflebitída	863	Hemolyticko-uremický syndróm	904
Flebotrombóza	863	Trombóza renálnych vén	904
Chronická venózna insuficiencia	864	Preeklampsia a eklampsia	904
14 Uropoetický systém	866	14.10 Vrodené ochorenia obličiek a defekty transportu látok v tubuloch	905
14.1 Významné úlohy uropoetického systému	866	Obličkové cysty	905
14.2 Morfológicko-funkčné vzťahy	867	Defekty transportu látok v tubuloch	905
Nefrón	867	14.11 Akútne zlyhanie obličiek	906
Interstícium	872	14.12 Chronické zlyhanie obličiek	908
Močový odvodný systém	873	Bunkové, orgánové a metabolické zmeny pri urémii	909
14.3 Zvláštnosti hemodynamiky obličiek	873	Dôsledky zmien pri chronickom zlyhaní obličiek	910
14.4 Exkrečné funkcie obličiek a ich poruchy	875	14.13 Infekcie močového systému	911
Glomerulárna filtrácia	875	Cystitída, akútna pyelonefritída a uretritída	912
Funkcie tubulov	876	Prostatitída	912
Zníženie glomerulárnej filtrácie	880	Chronická pyelonefritída	912
Zmena priepustnosti glomerulárnej membrány	881	Papilárna nekróza	913
Proteinúria	881	14.14 Urolitiáza	913
Hematúria	883	14.15 Poruchy odvodných močových ciest	914
14.5 Etiopatogenéza obličkových porúch	885	14.16 Tumory močového traktu	915
Imunopatologické mechanizmy	885	15 Gastrointestinálny systém	917
Ischemia obličiek	887	15.1 Ezofagus	917
Hyperfiltračné poškodenie obličiek	888	Ezofágové symptómy	919
Hemokoagulačný systém ako mediátor porúch obličiek	888	Gastroezofágový reflux	920
Poškodenie obličiek toxínmi	888	Motorické poruchy ezofágu	921
Obličkové infekcie a obštrukcie močových ciest	889	15.2 Žalúdok	923
Dedičné poruchy ako príčina obličkových chorôb	889	Sekrečná funkcia žalúdka	924
Etiopatogenetické pôsobenie komplexných faktorov pri vývine glomerulosklerózy	889		

Motilita žalúdka	927	Polypy GIT	980
Poruchy motility žalúdka	931	15.16 Exokrinný pankreas	981
15.3 Ochorenia žalúdka a dvanástnika	933	Klasifikácia chorobných stavov pankreasu	982
Gastritídy	933	15.17 Poruchy činnosti exokrinného pankreasu	982
Peptický vred	935	Pankreatitídy	982
Dvanástnikový vred	936	Cystická fibróza pankreasu (mukoviscidóza)	984
Žalúdočkový vred	936	15.18 Pečeň	985
Stresové vredy a erózie	937	Metabolizmus pečene	986
Pylorostenóza	937	15.19 Patofyziológia pečene	990
Helicobacter pylori a ochorenia GIT	937	Akútne hepatitídy	990
15.4 Nauzea, vracanie a dyspepsia	938	Chronické hepatitídy	993
Nauzea a vracanie	938	Alkoholická choroba pečene	996
Dyspepsia	941	Akútna insuficiencia pečene	998
15.5 Tenké črevo	941	Chronická insuficiencia pečene	999
Motilita tenkého čreva	942	Cirhóza pečene	999
Aborálny transport v tenkom čreve	945	Portálna hypertenzia	1001
Trávenie a absorpcia v tenkom čreve	946	Ascites	1002
15.6 Malabsorpcia	950	Hepatálna encefalopatia	1002
Maldigestia	950	Hepatorenálny syndróm	1003
Primárna malabsorpcia	951	Ikterus	1003
Sekundárna malabsorpcia	952	15.20 Choroby žľaz	1007
Exsudatívna enteropatia	954	Cholelitiáza	1007
15.7 Hrubé črevo	954	Cholecystitídy	1008
Poruchy motility hrubého čreva	956	16 Endokrinný systém 1009	
Syndróm dráždivého čreva (colon irritabile)	956	16.1 Mechanizmy účinku hormónov na cieľové bunky a ich poruchy	1009
15.8 Diarrhea	957	Membránové receptory	1010
Sekrečná hnačka	958	Intracelulárne receptory	1016
Chronická hnačka	961	Poruchy účinku hormónov na úrovni cieľových buniek	1017
15.9 Obstipácia a inkontinencia stolice	962	16.2 Hypotalamo-hypofýzový systém	1024
Obstipácia	962	Patofyziologické mechanizmy hypotalamovej re- gulácie	1024
Inkontinencia stolice	965	Hypotalamové neuroendokrinné poruchy	1026
15.10 Nepriechodnosť čriev	966	Patofyziológia neurohypofýzových funkcií	1027
15.11 Intestinálna pseudo-obštrukcia	968	Patofyziológia adenohipofýzy	1028
Myopatické formy (typy) pseudo-obštrukcie	969	Patofyziológia tyreotropnej osi	1036
Neuropatické formy (typy) pseudo-obštrukcie	969	16.3 Patofyziológia štítnej žľazy	1037
15.12 Zápalové choroby čriev	970	Biosyntéza hormónov štítnej žľazy	1037
Ulcerózna kolitída	970	Transport hormónov v krvi	1040
Crohnova choroba	971	Metabolizmus hormónov štítnej žľazy	1042
Ischemická kolitída	971	Syndróm nízkeho trijódtyronínu	1044
Divertikulitída	971	Regulácia funkcie štítnej žľazy	1045
Extraintestinálna manifestácia zápalových cho- rôb čriev	972	Všeobecná patofyziológia ochorení štítnej žľazy	1046
15.13 Krvácanie z GIT	972	Prehľad vyšetrovacích metód funkcií štítnej žľazy	1048
15.14 Abdominálna bolesť	974	Prehľad ochorení štítnej žľazy	1050
Charakterizácia bolesti	975	Význam štítnej žľazy matky a plodu počas gra- vidity	1056
Kvalita a progresia bolesti	975	16.4 Patofyziológia prištítných žliaz	1057
Sprievodné symptómy	976	Hypoparatyreóza	1058
Chronická funkčná abdominálna bolesť	976	Pseudohypoparatyreóza (rezistencia na parat- hormón)	1059
15.15 Nádory GIT	978	Hyperparatyreóza	1060
Karcinoid	978	16.5 Patofyziológia nadobličiek	1062
Karcinóm ezofágu	979		
Karcinóm žalúdka	979		
Karcinóm hrubého čreva	980		

Základné zákonitosti funkcie nadobličiek	1062	Syndrómy vznikajúce pri poškodení nervového systému	1148
Biosyntéza steroidných hormónov a ich metabolizmus	1063	17.3 Funkčné poruchy CNS – elektrofyziologické hodnotení	1150
Regulácia funkcie kôry nadobličiek	1065	Základy elektrofyziologického vyšetrenia CNS	1150
Účinky hormónov kôry nadobličiek	1067	Elektrofyziologické prejavy mozgových dysfunkcií	1154
Prehľad vyšetrovacích metód ochorení nadobličiek	1070	Objektivizácie farmakoterapie, poruchy spánku a EEG biofeedback	1156
Patofyziológia kôry nadobličiek	1073	17.4 Poranenia mozgu a miechy	1156
Patofyziológia drene nadobličiek	1082	Primárne poranenia mozgu	1157
16.6 Endokrinné poruchy ovárií	1084	17.5 Edém mozgu a intrakraniálna hypertenzia	1159
Ovariálna endokrinná hypofunkcia (hyposekrécia)	1084	Edém mozgu	1159
Ovariálna endokrinná hyperfunkcia (hypersekrecia)	1086	Intrakraniálna hypertenzia	1161
16.7 Patofyziologie ženských reprodukčných hormónov	1087	Hydrocefalus	1162
Faktory riadiace ženskou reprodukciou	1087	17.6 Poruchy zásobovania mozgu kyslíkom	1163
Prirozený GnRH a jeho syntetická agonistická a antagonistická analoga	1088	Centrálna regulácia krvného tlaku	1163
Gonadotropíny	1091	Hypoxický syndróm	1167
Steroidogeneza	1092	Lokalizovaná (ložisková) ischemia mozgu	1167
Syntetické steroidné estrogény	1094	Hyperoxický syndróm	1168
Syntetické steroidné gestagény	1094	Vekové zmeny a atrofia mozgového tkaniva	1168
Steroidné receptory	1094	17.7 Mechanizmy excitotoxicity	1170
Antihormóny – antagonisté steroidných hormónov a SERM	1095	Úloha vápníku	1171
Význam eikosanoidov a inhibitorov ich syntézy v ľudskej reprodukcii	1095	Intracelulárne toxické dejiny	1172
Faktory modulujúce činnosť hypotalamu	1096	Účast oxidu dusnatého	1172
16.8 Endokrinné poruchy testov	1097	Nadmerná akumulácia glutamátu	1172
Hyposekrécia testikulárnych hormónov	1098	17.8 Neurofyziologické predpoklady vedomia	1173
Hypersekrecia testikulárnych hormónov	1100	Filozofický problém vedomia	1174
16.9 Endokrinná časť pankreasu	1101	Formálne systémy a samovzťažnosť	1175
Diabetes mellitus	1101	Neurofyziologický problém vedomia	1176
Nádory endokrinného časti pankreasu	1118	Neurofyziologické predpoklady vzniku vedomia	1176
16.10 Účinok inzulínu, inzulínová rezistencia a syndróm inzulínovej rezistencie	1119	Neurálny (objektívny) a vedomý (subjektívny) čas sú odlišné	1178
Biologický účinok inzulínu	1119	Vývojová teória vedomia	1180
Inzulínová rezistencia	1121	Téza o neurofyziologickej báze vedomia	1182
Metodiky používané na diagnostiku IR	1125	17.9 Molekulové mechanizmy učenia a pamäti	1183
Diabetes mellitus 2. typu a inzulínová rezistencia	1126	17.10 Alzheimerova choroba	1199
Obezita a inzulínová rezistencia	1128	17.11 Parkinsonova choroba (paralysis agitans)	1209
Iné možné príčiny IR u diabetikov 2. typu	1129	17.12 Prionózy	1211
Syndróm inzulínovej rezistencie (metabolický syndróm X, Reavenov syndróm)	1131	17.13 Infekcie	1220
Patogenetické mechanizmy pri vzniku jednotlivých prejavov syndrómu inzulínovej rezistencie	1132	Bakteriálne infekcie	1220
Patofyziologické východiská liečby inzulínovej rezistencie resp. syndrómu inzulínovej rezistencie	1134	Vírusové infekcie	1220
16.11 Gastrointestinálne hormóny	1135	Infekcie hubami	1223
17 Nervový systém	1139	Protozoálne infekcie	1223
17.1 Špecializované štruktúry a funkcie	1139	Metazoálne infekcie	1223
17.2 Etiopatogenetické faktory porúch nervového systému	1143	17.14 Epilepsia	1224
Poškodenie neurónov a nervových vlákien	1143	Funkčná neuroanatómia mozgovkej kôry	1224
Vnútorne a vonkajšie etiopatogenetické faktory	1144	Neuropatofyziológia epilepsie	1224
		Etiopatogenéza epilepsie	1226
		Epileptický záchvat	1227
		Organické poškodenie mozgu ako príčina epilepsie	1230
		Biochemické príčiny epilepsie	1230
		Klasifikácia epileptických záchvatov	1231
		Experimentálna epilepsia	1232
		17.15 Encefalopatie a nádory nervového systému	1233

Encefalopatie	1233	Genetická determinácia choroby	1312
Ochorenia v dôsledku porúch nutriície	1233	Imunopatogenéza RA	1314
Ochorenia spôsobené pôsobením exogénnych toxických látok	1233	Vplyv hormónov a imunoterapia	1318
Metabolické poškodenie nervového systému podmienené sekundárne	1234	Klinický priebeh reumatoidnej artritídy, história, epidemiológia a patologická anatomia RA	1318
Nádory nervového systému	1234	19.4 Systémový lupus erythematosus	1320
17.16 Demyelinizačné ochorenia	1235	Genetická podmienenosť vývoja SLE	1320
Sclerosis multiplex	1235	Hormonálne faktory pri vývoji SLE	1322
Akútna diseminovaná encefalomyelitída	1240	Poruchy imunity	1322
Akútna hemoragická leukoencefalitída	1240	Charakter autoprotilátok	1324
Experimentálna alergická encefalomyelitída	1240	Klinické príznaky podmienené patogenetickým pôsobením protilátok	1326
Dysmyelinizačné ochorenia	1241	Klinický obraz SLE	1327
17.17 Poškodenie miechy a periférnych nervov	1241	Laboratórne vyšetrenia pri SLE	1330
Poškodenie miechy	1241	Vecný index	1334
Choroby motorického neurónu	1242	Index vybraných ekvivalentov	1387
Periférne nervy	1242	Register prispievateľov	1392
17.18 Poruchy funkcií míchy	1243		
17.19 Ložiskové poruchy mozgového kmene	1246		
17.20 Hybnosť a její poruchy	1247		
Periferní obrna	1254		
17.21 Nervovosvalové ochorenia	1256		
Myasthenia gravis	1257		
Lambertov-Eatonov myastenický syndróm	1259		
17.22 Poruchy funkcie mitochondrií	1259		
18 Zmyslové orgány	1262		
18.1 Vnímanie a fyziológia zmyslových orgánov	1262		
18.2 Fyziológia a patofyziológia sluchu	1264		
Fyziológia sluchu	1264		
Prevodové poruchy sluchu	1269		
Patofyziológia bubienka a stredného ucha	1270		
Senzoricko-neurálna (percepčná) porucha sluchu	1271		
Tinitus	1275		
Terapia hluchoty kochleárnymi implantátmi	1277		
18.3 Patologická fyziológia zraku	1278		
Fyziológia zraku	1278		
Patofyziológia oka	1280		
Centrálne lézie	1284		
18.4 Chronické očné komplikácie	1287		
Postihnutie oka pri diabetes mellitus	1287		
Postihnutie oka pri hypertenzii	1289		
19 Kosti a kĺby a systémové ochorenia	1290		
19.1 Patofyziológia kostí	1290		
Základné anatomické a fyziologické poznámky	1290		
Vplyv hormónov na kostné tkanivo	1293		
Generalizované poruchy kostry	1295		
Lokalizované poruchy kostí	1302		
Patofyziológia kostných tumorov a metastáz	1303		
19.2 Patofyziológia kĺbov	1305		
Degeneratívne poruchy kĺbov	1306		
Kryštálmi indukované artropatie	1308		
19.3 Reumatoidná artritída	1312		